

УНД-6
УЛСЫН АГААРЫН ХӨЛГИЙН НИСЛЭГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, АЮУЛГҮЙ
БАЙДАЛД ХЯНАЛТ ТАВИХ ДҮРЭМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл.

1.1¹.Улсын агаарын хөлгийн нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын хяналтыг Улсын нисэхийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.5 дахь заалт, 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсэг, 8 дугаар зүйлийн 8.2.7, 11 дүгээр зүйлийн 11.1.6, 18 дугаар зүйлд тус тус зааснаар хэрэгжүүлнэ.

1.1.Улсын нисэхийн нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдалд хяналт тавих дүрэм /цаашид “дүрэм” гэх/-ийн зорилго нь улсын нисэхийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдалд мэргэжлийн хяналт тавьж, Улсын нисэхийн тухай хууль болон холбогдох дүрэм, журам, стандартыг мөрдүүлэх, нислэгийн үйл ажиллагаанд гарч болзошгүй аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэхэд оршино.

1.2.Дүрмийг Батлан хамгаалах асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага /цаашид “БХЯ” гэх/-ын Улсын нисэхийн асуудал хариуцсан бүтцийн нэгж /цаашид “Улсын нисэхийн хэлтэс” гэх/, Улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллага, улсын нисэхийн нисгэгч, нисэх баг, инженер техникийн бүрэлдэхүүн, нисэхийн тусгай мэргэжлийн бүрэлдэхүүн болон улсын агаарын хөлгийн нислэгийн үйл ажиллагаанд оролцох иргэн, хуулийн этгээд дагаж мөрдөнө.

1.3.Улсын агаарын хөлгийг нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын хяналтыг Улсын нисэхийн хэлтэс хэрэгжүүлэх бөгөөд тус хэлтсээс томилогдсон ажлын хэсэг, эсхүл хяналтын байцаагч дангаараа гүйцэтгэж болно.

1.4.Улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллага нь аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр бүх төрлийн арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн байна.

Хоёр. Улсын нисэхийн аюулгүй байдлын хяналтын үндсэн зарчим.

2.1.Улсын агаарын хөлгийн нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдалд тавих хяналтыг дараах зарчимд үндэслэн хэрэгжүүлнэ:

2.1.1.нислэгийн аюулгүй байдлыг нэн тэргүүнд тавих;

2.1.2.хараат бус, бие даасан байх;

2.1.3.бодитой, үнэн зөв, нотолгоонд үндэслэсэн байх;

2.1.4.эрсдлийн үнэлгээнд суурилсан хяналт хэрэгжүүлэх;

2.1.5.Хууль, тогтоомж, эрх зүйн баримт бичгийн хүрээнд байх;

2.1.5. буруутныг тогтооход чиглэх бус осол, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх;

2.1.7.илэрсэн зөрчлийг арилгуулах, дахин давтагдахаас сэргийлэх.

Гурав. Улсын нисэхийн нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын хяналтын хэлбэр.

3.1.Улсын агаарын хөлгийн нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдалд тавих хяналт, шалгалт нь дараах хэлбэртэй байна:

3.1.1.төлөвлөгөөт хяналт, шалгалт;

3.1.2.төлөвлөгөөт бус хяналт, шалгалт;

3.2.Төлөвлөгөөт хяналт, шалгалтыг үйл ажиллагааны жилийн төлөвлөгөөний дагуу улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллага тус бүрт жилд 2-оос доошгүй удаа хэрэгжүүлнэ.

3.2.1.Улсын нисэхийн хэлтэс нь энэ дүрмийн 4.1-д заасан чиглэлүүдээр бүрэн болон хэсэгчилсэн хэлбэрээр төлөвлөгөөт хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах ба шалгалтын акт, нотломж үйлдэн агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагад хувийг заавал хүргүүлнэ.

3.3. Төлөвлөгөөт бус хяналт, шалгалтыг нислэгийн аюулгүй ажиллагаа, аюулгүй байдалд эрсдэл үүссэн, эсхүл үүсэх магадлалтай нөхцөл үүссэн эсэхийг илрүүлэх зорилгоор улсын нисэхийн хэлтсийн даргын шийдвэрээр хэрэгжүүлнэ.

Дөрөв.Нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөт хяналт, шалгалт.

4.1.Нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын хяналт, шалгалтыг дараах чиглэлийн хүрээнд зохион байгуулна.

4.1.1.Улсын нисэхийн тухай хууль, Улсын нисэхийн багц дүрэм болон холбогдох эрх зүйн баримт бичиг, тушаал, шийдвэрийн хэрэгжилт;

4.1.2.нислэгийн үйл ажиллагааны удирдлагын баримт бичиг, нислэгийн болон техник үйлчилгээний төлөвлөлт, нислэгийн бэлтгэлийн баримт бичгүүд, түүний баталгаажилт;

4.1.3.улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагын нислэгийн аюулгүй байдлыг хангах үйл ажиллагаа, агаарын хөлгийн нислэгт тэнцэх чадварыг хадгалах чиглэлээр хийгдэж буй үйл ажиллагаа;

4.1.4.улсын агаарын хөлөг, түүний үйлдвэрлэгчээс олгосон ашиглалтын нөөц, нөхцөл, дагалдах баримт бичгүүд түүний хөтлөлт, түүний иж бүрдэл;

4.1.5.улсын агаарын хөлгийн дунд, их засвар, цаг үеийн болон улирлын техникийн үйлчилгээ, түүний баримт бичиг, баталгаажилт, чанар байдал;

4.1.6.улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагын нисгэгч, инженер техникийн бүрэлдэхүүний мэргэжлийн сургалт, бэлтгэл, ур чадвар, баримт бичгийн бүрдэл;

4.1.7.улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагад гэрээгээр ажиллаж буй нисэх бүрэлдэхүүн, инженер техникийн бүрэлдэхүүний гэрчилгээжилт, мэргэжлийн ур чадвар;

4.1.8.улсын нисэхийн аэродром, нисэхийн холбоо, радиотехникийн хангалтын техник хэрэгслүүд, гэрэлтүүлгийн болон тусгай тоноглолын суурин болон авто техникүүдийн ашиглалт, хадгалалт;

4.1.9.нислэгийн бүх төрлийн хангалтууд (инженер техникийн, штурманы, эрүүл мэндийн, цаг уурын, аэродромын, ШТМ-ын, тусгай тоноглолын, сэлбэг хэрэгслийн болон бусад)-ыг зохион байгуулж буй гүйцэтгэл;

4.1.10.улсын агаарын хөлөг, түүний иж бүрдэл, хүчний төхөөрөмж, эд агрегатуудад биет үзлэг шалгалт хийх, тэдгээрийн бэлэн байдал, техникийн нөхцөл байдлыг үнэлэх зорилгоор шалгалт-туршилтын нислэг үйлдэх;

4.1.11.улсын агаарын хөлгийн болон нисэхийн тусгай тоноглол, техник хэрэгслүүдийн сэлбэг, материал, тэдгээрийн хадгалалт.

4.2.Улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт, эзэмшиж буй агаарын хөлөг, нисэхийн тоног төхөөрөмжүүдийн онцлогоос шалтгаалж аюулгүй байдлын төлөвлөгөөт хяналт шалгалтыг энэ дүрмийн 4.1-д заасан чиглэлүүдээс хэсэгчилж зохион байгуулж болно.

4.3.Улсын нисэхийн нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөт хяналт, шалгалтын хуваарийг БХЯ-ны бодлого, төлөвлөлтөд уялдуулан Улсын нисэхийн хэлтсийн тухайн жилийн төлөвлөгөөнд тусгасан байна.

4.4.Нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөт хяналт, шалгалтыг Улсын нисэхийн хэлтсээс томилогдсон ажлын хэсэг тухай бүрт нь БХС-ын баталсан удирдамжийг батлуулж гүйцэтгэх бөгөөд шалгалтын нотломжийг мэдээллийн сан үүсгэж хадгална.

4.5.Төлөвлөгөөт хяналт, шалгалтын эхлэх болон дуусах хугацааг удирдамжид тусгайлан зааж өгөх ба хэрэв удирдамжид заагдсан хугацаа өөрчлөгдөх, сунгагдах тохиолдолд тус удирдамжийг баталсан албан тушаалтан болон хяналт, шалгалтыг явуулах байгууллагад мэдэгдэнэ.

Тав. Нислэгийн аюулгүй байдлын төлөвлөгөөт бус хяналт, шалгалт.

5.1.Энэ дүрмийн 3.1.2-т заасан хяналт, шалгалтыг дараах тохиолдлуудад зохион байгуулна.

5.1.1.Улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагын өөрсдийн албан хүсэлтээр;

5.1.2.Улсын агаарын хөлөг дээр засвар, томоохон техник үйлчилгээ хийгдсэн, хүчний төхөөрөмж, нэн чухал эд, агрегатыг сольж тавьсны дараа тухайн агаарын хөлгийн нислэгт тэнцэх чадварыг тодорхойлох зорилгоор;

5.1.3.Улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагын үйл ажиллагаанд нислэгийн аюулгүй байдалд нөлөөлөхүйц нөхцөл байдал үүссэн, эсхүл үүсэх магадлалтай гэж үзсэн тохиолдолд;

5.1.4.Улсын нисэхийн хяналтын байцаагчийн шийдвэрээр улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллын нислэгийн аюулгүй байдлыг хангаж буй үйл ажиллагааг бодитоор үнэлэх, дүгнэх зорилгоор;

5.1.5.Эх үүсвэр харгалзахгүйгаар нислэгийн аюулгүй байдалд сөргөөр нөлөөлж буй үйл ажиллагаа явагдаж буй тухай мэдээлэл хүлээн авсан тохиолдолд;

5.1.6.Төлөвлөгөөт хяналт шалгалтаар хугацаатай албан шаардлага өгөгдсөн тохиолдолд түүний биелэлтийг хянах зорилгоор.

5.2.Нислэгийн аюулгүй байдлын төлөвлөгөөт бус хяналт, шалгалтыг Улсын нисэхийн хэлтсийн хяналтын байцаагч нисгэгч, инженер ганцаарчилж, эсхүл тус хэлтсээс томилогдсон ажлын хэсэг эрх бүхий албан тушаалтны удирдамжийг тухай бүрт нь батлуулж, улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагад хэрэгжүүлнэ.

5.3.Улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагад гүйцэтгэх төлөвлөгөөт бус хяналт, шалгалтыг нислэгийн аюулгүй байдлыг хангах, аюулгүй байдалд нөлөөлж буй хүчин зүйлийг даруй таслан зогсоох зорилгоор Улсын нисэхийн хэлтсийн шийдвэрээр яаралтай гүйцэтгэж болно. Энэ тохиолдолд эрх бүхий албан тушаалтны удирдамжийг нөхөж батлуулан хэрэгт хавсаргана.

5.4.Хийгдсэн төлөвлөгөөт бус хяналт, шалгалтын багтаамж, хүрээг харгалзан үзэж энэ дүрмийн 3.2-т заасан хяналт, шалгалттай дүйцүүлж тооцож болно.

Зургаа. Нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын хяналтыг хэрэгжүүлэх байгууллага, албан тушаалтан.

6.1.Улсын нисэхийн нислэгийн үйл ажиллагаа, нислэгийн аюулгүй байдлын хяналтыг Улсын нисэхийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсэг, 8 дугаар зүйлийн 8.2.7 дахь хэсгүүдийг үндэслэн Улсын нисэхийн хэлтэс хэрэгжүүлнэ.

6.2.Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.6 дахь хэсэгт заасны дагуу Улсын нисэхийн хэлтсийн дарга нь улсын нисэхийн салбарын улсын ерөнхий байцаагч байна.

6.3.Хяналтыг хэрэгжүүлэх албан тушаалтнууд нь Улсын нисэхийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.5 дахь заалтад заасны дагуу дагуу эрх олгогдсон Улсын нисэхийн хэлтсийн Улсын нисэхийн салбарын хяналтын улсын ахлах байцаагч, улсын байцаагч

нар байх ба Улсын нисэхийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.2 дахь хэсэгт заасан эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ.

6.4.Энэ дүрмийн 6.2, 6.3-т заасан улсын ерөнхий байцаагч, ахлах байцаагч, улсын байцаагчийн эрхийг “Нисэхийн мэргэжлийн үнэмлэх, зэрэг, зэрэглэл олгох дүрэм”-ийн 24.3-т заасан шаардлагыг хангасан байцаагч/шалгагч зэрэглэлтэй нисгэгч, инженер, болон нисэхийн тусгай мэргэжилтэй албан тушаалтанд олгоно.

6.5.Улсын нисэхийн хяналтын байцаагч нь Улсын нисэхийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.2 дахь хэсэгт зааснаас гадна дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ.

6.5.1.хяналтыг хууль тогтоомж, дүрэм, журамд нийцүүлэн хэрэгжүүлэх;

6.5.2.хяналтын дүгнэлтийг бодит баримт, нотолгоонд үндэслэн гаргах;

6.5.3.төрийн болон албаны нууц, байгууллагын дотоод мэдээллийг хамгаалах.

6.6.Улсын нисэхийн хяналтын байцаагч нь хяналт, шалгалтын үүрэг гүйцэтгэхдээ энэ дүрмийн 2 дугаар зүйлийн 2.1-д заасан зарчмыг баримтлана.

6.7.Улсын нисэхийн хэлтсийн улсын хяналтын байцаагч албан тушаалтан улсын нисэхийн орчинд өөр албан тушаалд томилогдож мэргэжлээрээ ажилласан тохиолдолд хяналтын байцаагчийн эрхийг “Нисэхийн мэргэжлийн үнэмлэх, зэрэг, зэрэглэл олгох дүрэм”-д заасан шалгагч зэрэглэл олгогдсонтой дүйцүүлэн ойлгоно.

Долоо. Нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах.

7.1.Нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын хяналт, шалгалтыг эрх бүхий албан тушаалтнаар удирдамж батлуулан хийж гүйцэтгэх бөгөөд удирдамжид дараах зүйлсийг тусгасан байна.

7.1.1.шалгалтын зорилго, үндэслэл;

7.1.2.шалгалтын арга, хэлбэр;

7.1.3.шалгалтын хамрах хүрээ, чиглэл;

7.1.4.шалгалтын бүрэлдэхүүн, ажлын хэсгийн ахлагч;

7.1.5.шалгалт эхлэх болон дуусах хугацаа.

7.2.Нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын хяналт, шалгалтыг батлагдсан удирдамжийн хамрах хүрээ, чиглэлийн дагуу зохион байгуулах бөгөөд хяналт, шалгалтад хамрагдаж буй байгууллага, нэгжийн удирдлага, шаардлагатай тохиолдолд нийт бие бүрэлдэхүүнд удирдамжийг албан ёсоор танилцуулснаар эхэлсэнд тооцно.

7.3.Улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагын эзэмшиж буй нисэх онгоц, нисдэг тэрэгний загвар, онцлогоос хамаарч Улсын нисэхийн хэлтсийн улсын хяналтын байцаагчдаас гадна тухайн агаарын хөлөг дээр ажиллах эрхтэй, нисгэгч, инженерийг хяналт, шалгалтын үйл ажиллагаанд энэ дүрмийн 4.1.10-т заасан чиглэлийн хүрээнд оролцуулж дүгнэлт гаргуулж болно.

7.4.Энэ дүрмийн 7.3-т заасны дагуу хяналт, шалгалтын үйл ажиллагаанд оролцох тухайн агаарын хөлөг дээр ажиллах эрхтэй нисгэгч, инженер нь гаргасан дүгнэлтийнхээ үнэн, зөв, бодитой байдалд хариуцлага хүлээнэ.

7.5.Хяналт, шалгалтад хамрагдаж буй улсын агаарын хөлгийн эзэмшигч байгууллага, түүний нисэхийн үйл ажиллагааг хариуцаж буй нэгж нь ажлын хэсэг, бүрэлдэхүүнийг хяналт, шалгалтыг удирдамжид заагдсан хугацаа, чиглэлээр явуулах боломжийг бүрэн хангах үүрэгтэй.

7.6.Улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллага нь нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах боломжийг хангахгүй байх, санаатайгаар саатуулах нь тус байгууллагын нислэгийн үйл ажиллагааг түдгэлзүүлэх үндэслэл болно.

7.7.Хяналт, шалгалтыг явуулж буй улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагын үндсэн байрлалд зохион байгуулах бөгөөд хэрэв эзэмшилд байгаа агаарын хөлөг эсхүл хөлгүүд нь өөр аэродром, байрлалд шилжин байрласан бол тухайн байрлалд зохион байгуулж болно.

7.8.Хяналт, шалгалтын хүрээнд улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагын агаарын хөлгөөр шалгах нислэг үйлдсэн тохиолдолд шалгах нислэгийг үйлдсэн нисэх баг, түүнд хяналт тавьсан улсын байцаагчид акт үйлдэн улсын нисэхийн хэлтсийн улсын ерөнхий байцаагчаар баталгаажуулна.

7.9.Нислэгийн аюулгүй байдлын хяналтыг гүйцэтгэж буй улсын хяналтын байцаагч нисгэгч, инженерүүд зөвхөн удирдамжид заагдсан чиглэл, хүрээнд хяналт, шалгалтыг үйлдэх бөгөөд нислэгийн үйл ажиллагаанд үндэслэлгүйгээр саад учруулахгүй байх үүрэгтэй.

7.10.Хяналт, шалгалтын ажлын хэсэг, бүрэлдэхүүн албан ёсоор нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлын хяналт, шалгалтад хамрагдаж буй байгууллага нэгжийн удирдлагад хяналтын үйл ажиллагаа дууссан тухай мэдэгдсэнээр тухайн үйл ажиллагааг дууссанд тооцно.

Найм. Нислэгийн аюулгүй байдлын хяналт, шалгалтын дүн, шаардлага, зөвлөмж.

8.1.Улсын нисэхийн хэлтсийн ажлын хэсэг, хяналтын байцаагчдын үйлдсэн нислэгийн үйл ажиллагаа, нислэгийн аюулгүй байдлын хяналтын дүнгээр тайлан, дүгнэлт, албан шаардлага, зөвлөмж боловсруулагдан баталгаажиж улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагуудад хүргэгдэнэ.

8.2. Нислэгийн аюулгүй байдлын хяналт, шалгалтын тайланд дараах мэдээллийг тусгасан байна. Үүнд:

8.2.1. Хяналт, шалгалтын үндэслэл, хамрах хүрээ;

8.2.2. Хяналт, шалгалт үйлдсэн огноо, газар, ажлын хэсэг, бүрэлдэхүүн;

8.2.3. Хяналт, шалгалт үйлдсэн чиглэл, илэрсэн зөрчил, дутагдал;

8.2.4. Илэрсэн зөрчил, дутагдлын эрсдэлийн түвшин, түүнийг арилгах, зөвтгөх хугацаа;

8.3. Улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллага нь хяналт, шалгалтаар илэрсэн зөрчил, дутагдлыг шинж, чанар, эрсдэлийн түвшнээс хамааран нэн даруй эсхүл тогтоосон хугацаанд арилгана.

8.4. Төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус нислэгийн үйл ажиллагаа, нислэгийн аюулгүй байдлын хяналт, шалгалтын дүнгээр хугацаатай албан шаардлага, зөвлөмж гарсан тохиолдолд тухайн хугацаанд улсын нисэхийн хэлтсийн ажлын хэсэг эсхүл хяналтын байцаагч ганцаарчилж тогтоосон хугацааны дараа эргэн шалгана.

8.5. Төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус нислэгийн үйл ажиллагаа, нислэгийн аюулгүй байдлын хяналт, шалгалтын дүгнэлтээр гаргасан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тухайн улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллага хангана.

Ес. Хариуцлага.

9.1. Энэхүү дүрмийг зөрчсөн, нислэгийн аюулгүй ажиллагаа, аюулгүй байдалд эрсдэл үүсгэсэн, хяналтын шаардлага биелүүлээгүй, мэдээлэл нуун дарагдуулсан, баримт бичиг хуурамчаар бүрдүүлсэн, зөвшөөрөлгүй нислэг үйлдсэн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

9.2. Хариуцлага хүлээлгэх нь илэрсэн зөрчил, дутагдлыг арилгах, эрсдэлийг бууруулах, нислэгийн аюулгүй ажиллагаа, аюулгүй байдлыг хангах үүргээс чөлөөлөх үндэслэл болохгүй.

Арав. Бусад.

10.1. Улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллага нь энэхүү дүрэмд нийцүүлэн дотоод журам, заавар, хяналтын бүртгэл, шалгах хуудсыг боловсруулж мөрдөнө.

10.2. Энэхүү дүрмийн хэрэгжилтэд Улсын нисэхийн хэлтэс хяналт тавина.